

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

Розробник(и): Соболевська М.О. д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології

(підпис)

Протокол № 30 від 08 травня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія знання

для студентів

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	054 «Соціологія»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Соціологія»
вид дисципліни	вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20 / 20
Семестр	8
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Соболевська М.О.

Пролонговано: на 20 / 20 н.р. () « » 20 р.

на 20 / 20 н.р. () « » 20 р.

КИЇВ – 2019

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 30 » 08 2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис) А.О. Гончаренко Лисак

1. Мета дисципліни — ознайомити студентів зі змістом, структурою, понятійно-термінологічним апаратом та гносеологічними можливостями соціології знання, формування у них схильності до теоретизування, бажання займатися теоретичною роботою в галузі соціології.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати основні етапи розвитку соціології, ключові напрямки сучасної соціологічної теорії.*
2. *Вміти працювати з науковою літературою та періоджерелами*
3. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. Анотація навчальної дисципліни:

Професійна підготовка соціолога потребує знайомства студентів з особливим напрямком сучасних теоретичних досліджень, що охоплюються такою спеціальною дисципліною, як соціологія знання. В загальному плані остання є наукою про пізнання як соціокультурний процес, знання як інтелектуальний ресурс та види мислення, з допомогою яких цей ресурс продукується в тому чи іншому соціокультурному контексті. Предмет даної дисципліни становить особлива соціологічна наука — соціологія знання у тих формах, яких вона набула у процесі свого розвитку.

4. Завдання (навчальні цілі): розкрити епістемологічну специфіку соціології знання як соціологічної дисципліни загальнотеоретичного рівня, схарактеризувати її концептуальні засади та основні проблеми.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність до аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами. (зкб)
- Вільне володіння базовим концептуальним апаратом сучасної соціології. (фк1)
- здатність здійснювати критичний аналіз теоретичної та прикладної літератури в галузі соціології (фк15)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Базові поняття та визначення сучасних соціологічних теорій знання та пізнання	Лекція, семінар, самостійна робота	Аналіз та реферування періоджерел	15
1.2	Зміст основних підходів соціології знання, вчень та теорій провідних світових авторів	Лекція, семінар, самостійна робота	Аналіз та реферування періоджерел	15
2.1	типологізувати знання, що їх вивчає соціологія знання, дати їм конкретні гносеолого-функціональні та структурні характеристики	Лекція, семінар, самостійна робота	Контрольна робота	20
2.2	демонструвати зв'язок ідей і процесу пізнання з одного боку і соціальних процесів з іншого.	Лекція, семінар, самостійна робота	есе	50

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)				
Володіти базовим концептуальним апаратом класичної та сучасної соціологічної теорії (прн1)	+	+		
Здійснювати реферування наукових джерел (державною та іноземною мовами), обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки. (прн6)	+	+	+	+
Демонструвати знання щодо еволюції та сучасного стану соціологічного теоретизування. (прн8)			+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. активна робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 40/28 балів
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, – 30/16 балів (2 роботи по 15 максимальних або 8 мінімальних бали за кожну)
3. підготовка та написання есе: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – 30/16 балів.

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. робота на семінарських заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – протягом семестру
2. Контрольна робота 1 з теми 1-5, РН1.2, РН2.1 – після теми 5
3. Контрольна робота 2 з теми 6-10, РН2.1, РН2.2 – після теми 10
4. Есе РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – після теми 10.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1. Класичні концепції соціології знання.				
1	Соціологія знання як наука	2	2	4
2	Класична соціологічна теорія і соціологія знання (К.Маркс, Е.Дюркгейм, М.Вебер)	4	2	6
3	Соціологія знання К.Мангейма	2	2	4
4	Антропологічний підхід в соціології знання М.Шелера.	2	2	4
5	Конструктивістський напрям у феноменологічній соціології знання (А.Шюц, П. Бергер, Т. Лукман)	2	2	6
	Контрольна робота №1		2	
2. Сучасні концепції соціології знання				
6	Сильна програма в соціології знання Д.Блур	2	2	4
7	Виробництво знання і влада. Воля до знання в працях М.Фуко.	2	2	5
8	Практичний сенс і дискурсивне знання: Е.Гіденс і П.Бурдьо	2	2	4
9	Етнометодологія і нова теорія інформації.	2	2	4
10	Конструювання знання: лабораторний експеримент і виробництво фактів.	2	-	4
	Контрольна робота №2		2	
	ВСЬОГО	22	22	45

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:
Лекції – 22 год.
Семінари – 22 год.
Самостійна робота - 45 год.
Консультації – 1 год.

9. Рекомендовані джерела

Основна:

- Бергер П, Лукман Т. Социальное конструирование реальности. Трактат по социологии знания / Пер. Е.Руткевич. – М.: „Медум“, 1995. – Гл.1,2. - С.37-209.
- Блур Д. Сильная программа в социологии знания // Парадигмы социологии знания. Хрестоматия. - М: Наука, 2007. - С.193-214.
- Малкей М. Наука и социология знания / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1983. – С.3-29, 97-118.
- Манхейм К. Идеология и утопия / Гл.V. Социология знания // Манхейм Карл. Диагноз нашего времени. М.: Юридич. Л-ра, 1994. – С. 67-108.
- Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. М.: АСТ: Хранитель, 2006. – С.650-686, 692-608.
- Шелер М. Социология знания // Теоретическая социология: Антология: В 2 ч. – М.: Книжный дом «Университет», 2002. – Ч.1., с.350-373.

Додаткова:

- Бурганова Т.А. Переход от мертоновской социологии к сильной программе социологии знания и его причины // Вестник экономики, права и социологии, 2016. - № 1. – С. 241-244. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/perchod-ot-mertonovskoy-sotsiologii-k-silnoy-programme-sotsiologii-znaniya-i-ego-prichiny/viewer>

- Бурдьє П. Поле интеллектуальной деятельности как особый мир // Бурдьє П. Начала. М., 1994. - С. 208–221.
- Кнорр Цетина К. Объектная социальность: общественные отношения в постсоциальных обществах знания // Журнал социологии и социальной антропологии. 2002. Том V. № 1.- С. 101–124.
- Латур Б. Дайте мне лабораторию, и я переверну мир // Логос. 2002. № 5–6 (35). С. 1–32
- Огурцов А. П. От социологии знания к социологии науки (20–30-е годы XX в.) // В. Ж. Келле и др. (ред.). Современная западная социология науки: критический анализ. - М.: Наука, 1988. - С. 15–42.
- Платонова С.И. Основные исследовательские программы в социологии науки // Социология науки и технологий. - 2018. - Том 9. - № 3. – С. 18-29.
- Савельева И.М., Полетаев А.В. Социология знания о прошлом. – М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2005.
- Шелер М. Формы знания и общество: сущность и понятие социологии культуры / Пер. с нем А. Н. Малинкина // Социологический журнал. — 1996. — № 1/2.
- Фуко М. Археология знания / Мишель Фуко. – СПб: ИЦ Гуманитарная академия, 2004. – 416 с.
- Фуко М. Власть и знание // Фуко Мишель. Интеллектуалы и власть. Избранные политические статьи, выступления и интервью. – М.: Практис, 2002. – С.278–302.